

jeg have udtrykt mig meget utydeligt, som jeg ogsaa ellers frygter for at have gjort, i Slutningen af mit forrige Foredrag. Thi da imødegik jeg ellers den Tanke med den simple og jevne Bemærkning, at det ikke kan være anderledes: alle de Misgjerninger, det usødte Varn vil begaae, ere lutter Muligheder, og alle de Misgjerninger, de Gamle have begaaet, ere lutter Virkeligheder. Det er ganske vist saa simpelt som Noget; og det sagde jeg sidst, idet jeg ytrede, at det er ingen Kunst at vise Manglerne ved Virkeligheden, men Sagen er, om man, medens Muligheden gjøgler for os, da ogsaa titte vil besinde sig paa, at den vil bringe lignende eller andre. — Den samme ærede Taler meente, at Alderbestemmelsen i Forslaget lod sig godt forsvare, thi i religiøs Henseende gjorde vi jo ogsaa de Unge myndige med Confirmationen eller med det 14de Aar, og altsaa gif det godt an, ligesom man med det 14de Aar blev religiøs myndig, med det 18de og 25de Aar borgerlig myndig, saaledes ogsaa at sige, at med det 25de Aar bliver man myndig til Kirkevalg og med det 30te Aar til Borgervalg. Men jeg kan ikke være enig med den ærede Taler deri, thi han gjør ikke den fornødne Forskjel. Med det 14de Aar bliver man religiøs myndig for sin Person; men Taler var ikke her om at være myndig for sin Person, men for sit Samfund; Taler er her om, at de, der vælge, ikke vælge for sig enkeltviis, men for Menigheden, og ikke for de Myndige alene, men for de Umyndige, og saatlæng vi ikke faae Qvinderne tagne med — som jeg idetmindste vilde ønske Qvinderne fritagne for — ogsaa for Qvinderne. Jeg vilde derfor helst bede om, at den, der saaledes vælger for Samfundet og for de Mange, som ingen Stemme have, og som ogsaa have en Sjæl og religiøs Interesse, ikke maa betragtes som moden, fordi han som 14-aarig ganske rigtig skal blive sig sit Ansvar bevidst for sin egen Sjæl, eller fordi han som 25aarig er borgerlig moden. — Den samme ærede Taler berørte, at jeg havde sagt Noget om Kjæteri. Jeg maa tilstaae, at jeg hørte ikke ganske klart, hvorledes han der ansøgte mine Ytringer; men maastee tillader Thinget, at jeg optager Sagen fra sidst. Jeg laante et aandrigt Indfald af

det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Zahle) eller det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Thurah) — jeg laante det med megen Erbødighed og Høflighed, idet jeg bad undskyldte, hvis jeg ikke citerede nøjagtigt — som gif ud paa, at der fandtes lidt smaat Kjæteri næsten i ethvert alvorligt Forsøg paa at udtale sin religiøse Overbeviisning og forkynde den for Andre; at der er da gjerne en lille Tilnærmelse til Skævheden enten til Højre eller til Venstre. Og det troer jeg endnu bestandig er sandt. Og jeg kan derhos ikke berolige mig ved, hvad saa den ærede Taler stillede ligeoverfor denne Fare, nemlig Præsteeden. Thi Taler var ikke om et bitterligt Kjæteri, men kun om, at man kom lidt paa stions, udtrykte sig lidt uheldigt, nærmede sig til en stærk Opfattelse, uden selv at mærke det, og det kan ingen Præsteed forhindre.

Saa, saa skulde jeg endnu kun ønske at berøre noget om Maaden, hvorpaa det Nye agtes indført, hvilket jeg forøvrigt tildeels under det Navn „brat“ har været i Nærheden af. Det er derfor ikke, om jeg tør saa sige, en Henvendelse til det ærede Thing, men det er i alt Fald en Henvendelse til mig selv i disse Dieblitte, til mig selv ligeoverfor enhver Fristelse til at høre af fra den Vel, som jeg holder mig overbeviist om er den rette, naar jeg siger som saa: Der er en Opfattelse af det fjerde Bud, som synes stundom at være gaaet noget i Glemme i Underviisningsbøgerne, men som dog ligesuldt er gyldig, og det er den, at kun der, hvor den ene, den følgende Slægt, trods Alt, hvad der kan være at udsætte paa den nærmest foregaaende, med Erbødighed og Kjærlighed støtter sig til den, som Børnene, der voxe efterhaand op under Forældrene, og som den modne Søn dog vil støtte sig til og støtte den aldersvage Fader — kun der, hvor der saaledes bevares en levende Strømning af en lidt efter lidt foregaaende, en fredelig og rolig Udvikling — kun der har den Udvikling, der kommer, Varighedens Stempel. Det er, som sagt, ikke for Medlemmerne af den lovgivende Forsamling, jeg siger det. Thi ligesom Carl den 5te sagde, at hvis ingen Andre holdt deres Ord, saa skulde Reiser og Konger gjøre det, fordi deres Throner hvilede paa, at Menneskene vilde holde